

MUHASEBE ÖĞRETİMİNDE YENİ YÖNTEMLERİN GEREKLİLİĞİ VE KİŞİSELLEŞTİRİLMİŞ ESNEK ÖĞRETİM MODELLERİNİN UYGULANMASI VE BIGA İİBF ÖRNEĞİ

NECESSITY OF NEW METHODS IN ACCOUNTING TEACHING AND APPLICATION OF PERSONALIZED FLEXIBLE TEACHING MODELS AND BIGA IIBF SAMPLE

Doç. Dr. Halis KALMIŞ

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Biga İ.İ.B.F. İşletme Bölümü

Çanakkale/TÜRKİYE, E-Mail: hkalmis@hotmail.com

MAKALE BİLGİSİ	ÖZET
<p>Makale Geçmişi: Geliş: 06 Nisan 2018 Kabul: 27 Nisan 2018</p>	<p>Muhasebe öğretiminde genellikle geleneksel yaklaşımlar uygulanmaktadır. Geleneksel yaklaşımlar, öğreticinin aktifliği çerçevesinde kara tahta veya çeşitli sunum araçları kullanımıyla bilgilendirme ve genellikle konu anlatımında örnek olay çözümü ve ödev verme temelinde gerçekleşmektedir. Öğrenci ise dinleme, not alma, anlamadığını sorma ve verilen ödevleri yapma durumunda olup pasif konumdadır. Bu yaklaşımda, öğreticinin başarılı ve etkinliğinden bağımsız olarak, öğrencinin yeni kavram ve bilgilerle karşılaşması ve öğrencinin öğrenme şekli ve bilgiyi algılama düzeyine bağlı olarak muhasebe öğreniminde başarı düzeyi oransal olarak düşüktür. Dolayısıyla geleneksel yöntemlerin uygulanması kolay ve alışık olmasına karşın, başarısının düşük olması nedeniyle bu yaklaşımlarda ısrar etmek çok anlamlı değildir.</p>
<p>Anahtar Kelimeler: Tersyüz edilmiş öğretim, muhasebe öğretimi, bilgisayar destekli öğretim, kişiselleştirilmiş esnek muhasebe öğretim modeli</p>	<p>Geleneksel yaklaşım yerine, öğrencinin, önceden belirlenmiş konulara teknolojik araçlar yardımıyla istediği zamanda çalışma ve derslik ortamında anlamadığını sorma, öğreticinin konuyla ilgili sorgulama ve örnek olay çözdürmesi yoluyla öğrendiklerini pekiştirmesi modeli daha etkili, yararlı ve sonuç alıcı olabilir. Bu model, yabancı yazında Flipped veya inverted classroom/teaching ve blended teaching olarak adlandırılmaktadır. Bu modellerin ortak noktası, öğrencilerin öğrenmede kişiselleştirilmiş esnek öğretim modelinin uygulanmasıdır. Bu doğrultuda, bu çalışmanın amacı, muhasebe eğitim ve öğretiminde kişiselleştirilmiş esnek öğretim modelinin uygulanmasının gerekliliği ve önemi üzerinde durularak farkındalık yaratmak ve Biga İİBF işletme bölümü genel muhasebe dersinde kültürel yapı değişikliği ile öğretim modeline yaklaşımının belirlenmesi amacıyla uygulamaktır.</p>
<p>DOI: 10.15637/jlecon.249</p>	
<p>JEL Kodları: M41, I23</p>	

ARTICLE INFO	ABSTRACT
<p>Article History: Received: 06 April 2018 Accepted: 27 April 2018</p>	<p>Traditional approaches are generally applied in accounting education. Traditional approaches take place on the basis of teacher activity, using blackboard or various presentation tools, and usually on the basis of case analysis and homework. The student is in a passive position, listening, taking</p>

Keywords: 21. century technologies, digital art, advertising sector, individual, interaction	<i>notes, asking questions and doing homework giving by teacher. In this approach, regardless of the success and effectiveness of the teacher, the level of achievement in accounting learning is proportionately lower, depending on the student's encounter with new concepts and information, and the level of learning and learning perceptions of the learners. Thus, it is not very meaningful to insist on these approaches because the traditional methods are easy and familiar to apply, but their success is low.</i>
DOI: 10.15637/jlecon.249	<i>Instead of the traditional approach, the modeling of the learners to working the pre-determined issues with technological tools and understanding them, and by reinforcing through questioning and case solving in the classroom environment can be more effective and conducive. This model is called Flipped or inverted classroom and blended teaching in foreign writing. The common point of these models is the implementation of a flexible teaching model that is personalized to learners. In this context, the aim of this study is to raise awareness by emphasizing the necessity and importance of implementing the personalized flexible teaching model in accounting education and training and to apply in order to determine the cultural structure change and the approach to the teaching model in the general accounting course of the business department of Biga İİBF.</i>
JEL Codes: M41, I23	

1. GİRİŞ

Geleneksel muhasebe öğretiminde tek bir öğreticinin genellikle tek bir bilgi kaynağına, kitaba, bağlı olarak yürüttüğü ve genellikle dört duvardan oluşan sınıf içerisinde, belirlenmiş gün ve saatler içerisinde gerçekleştirmek zorundadır. Geleneksel eğitim ortamlarında öğrencinin görevi, eğitsel etkinliklere pasif bir alıcı olarak katılmak ve kendine sunulan içeriği ezberlemekten öteye gidememektedir. Geleneksel eğitim sisteminde görev alanlar, istenilen davranışların öğrencilerde oluştuğunu gözlediğinde, eğitimin amacına ulaştığını kabul ederler (Sürmeli: 2006, s.30). Aslında bu eğitim sisteminde görev alanlar, belirlenmiş teorik bilgileri vermeleri ile görevlerini yerine getirmiş olurlar. Öğrencilerin verilen bilgiyi ne ölçüde öğrendiği, konuları özümseyip özümsemediği veya pekiştirip pekiştirmediği genellikle yapılan resmi sınavlarla ölçülmektedirler.

Geleneksel sistemde, öğrencilerin aynı algılama ve bilgiyi öğrenme düzeyde olduğu varsayımı yapılmaktadır. Oysa öğrencilerin verilen bilgiyi algılama ve öğrenme alışkanlıkları ve yöntemleri farklıdır. Bazıları dinleyerek, bazıları bir veya birkaç kez tekrarlayarak ve bazıları da tekrarlayıp, yeterli örnek olaylar çözerek öğrenebilir. Genel olarak da zaman sabit tutulmak üzere insanlar, okuduklarının %10'unu, işittiklerinin %20'sini, gördüklerinin %30'unu, hem görüp hem işittiklerinin %50'sini, söylediklerinin %70'ini, yapıp söylediklerinin %90'ını hatırlamaktadırlar (Şimşek, 1997, s.32).

Günümüzde geliştirilen bilgi teknolojilerinin (İnternet, bilgisayar ve akıllı cep telefonları) ulaşılır olma ve kullanılabilmesi, eğitim amaçlı olarak yararlanma olanağı sağlanmış ve geleneksel eğitim sistemi içerisinde var olan, yönetici, öğretmen ve öğrenci kavramlarını ve rollerini köklü bir biçimde değiştirmiştir. Günümüz teknolojik olanaklarla öğretmen yönlendiren ve danışılan, öğrenci ise öğrenen ve kendi yaşantısını yapılandıran hale gelmiştir (Sürmeli: 2006, s.30).

Öğrencilerin önceden belirlenmiş zamanda ve yerde bulunarak öğreticinin aktifliğinde ilgili konular hakkında bilgi alarak öğrenme modeli yerine, önceden belirlenen ve programlanan bilgilerin öğrenciye teknolojik araçlar yardımıyla sunulması, öğrencinin istediği

zamanda çalışarak konular hakkında bilgilenmesi, sınıf ortamında anlamadıklarını sorma, öğrendiklerini uygulayarak pekiştirme modeli daha anlamlı ve sonuç alıcı olabilir.

Bu model, Türkçeye ters yüz edilmiş sınıf, “evde ders okulda ödev”, “teknoloji destekli esnek öğrenme modeli” ve harmanlanmış öğrenme model olarak çevrilmektedir. Bu model, “ kişiselleştirilmiş esnek öğrenme modeli” olarak Türkçeye çevrilmesi daha doğru olacaktır.

Bu çalışmanın amacı, muhasebe eğitim ve öğretiminde kişiselleştirilmiş esnek öğrenme modelinin uygulanmasının gerekliliği ve önemi üzerinde durularak farkındalık yaratmak ve Biga İİBF işletme bölümü genel muhasebe dersinde kültürel yapı değişikliği ile öğretim modeline yaklaşımının belirlenmesi amacıyla uygulamaktır.

2. MUHASEBE ÖĞRETİMİ VE YENİ YÖNTEMLERİN GEREKLİLİĞİ

Muhasebe, teori ve uygulamadan oluşan bir bilimdir. Bununla birlikte, muhasebe, ülkenin ticari ve vergi mevzuatıyla yakından ilişkilidir. Bunlar da sık sık değişmektedir. Bu nedenle, muhasebenin gerekleri bu yasal yapıdan dolayı gerçek işlevini yerine getirememektedir. Ayrıca, muhasebe dünyadaki ticari ve teknolojik gelişmeler ve değişimlere bağlı olarak değişime uğramaktadır.

Muhasebe öğretiminin hedefi, muhasebe temel kavram ve ilkelerini öğrenciye kazandırarak; öğrencilerin bilgiyi oluşturmaları, ölçmesi, raporlaması ve en önemlisi analiz ederek karar almada kullanmasının sağlanmasıdır. Muhasebenin ürettiği finansal bilginin karar almada kullanılabilmesi için öğrencilerin muhasebe sürecini çok iyi kavraması ve muhasebe ilke ve kavramlarının bu sürece etkisi ve doğru ve güvenilir finansal bilginin üretilmesindeki etkisi aktarılmalıdır. Güçlü bir mesleki eğitim, mesleğin gerektirdiği teknik becerilerle birlikte meslek ahlakının da öğrencilere kazandırılması halinde mümkün olacaktır ((Deppe vd.,: 1991, 260).

Bununla birlikte, günümüzde işletmelerin muhasebe işlemleri, teknolojik araçlar destekli olarak gerçekleştirilmektedir. Dolayısıyla, muhasebe öğretiminde bu teknolojilerinin de kullanılması ve öğrencilere öğretilmesi gerekmektedir. Muhasebe eğitim programları yaşanan değişimle ihtiyacı karşılayacak şekilde yapılandırılmalı ve öğrencilere, iletişim becerileri, bilgiyi oluşturma ve kullanma becerileri, karar alma becerileri, muhasebe, denetim ve vergi bilgileri, işletmecilik ve ilgili bilgileri ve liderlik becerileri kazandırılmalıdır. (Zaif ve Ayanoglu: 2007, 118).

Muhasebe öğretimi de, günümüzde sahip olunan bilgi teknolojilerinden yararlanmak ve oluşan gelişme ve değişimlere ayak uydurmak zorundadır. Muhasebe öğretiminde, geleneksel öğretim yöntem ve araçlarının kullanılması, çok yararlı ve sonuç alıcı olmayabilir.

Türk eğitim sistemindeki mevcut eğitim öğretim anlayışı geleneksel yapıyla uyumludur. Dolayısıyla asırlardır hâkim olan bu anlayış yeni bir öğrenme modeli ile karşılaştığında sistem içerisinde yeniliğe ilişkin belirsizlikler baş gösterebilecektir. Teknolojiye dayanan yeni öğrenme ortamlarına geçiş söz konusu nedenlerden dolayı zaman zaman sıkıntılı bir sürece girebilmektedir (Demiralay ve Karataş: 2014, s.333). Muhasebe öğretiminde de geleneksel ezberci ve bilindik yöntemler ve araçların dışına çıkmak, bir takım sorunlara neden olabilir. Ancak çağın ihtiyaçlarına cevap veren bireylerin yetiştirilmesi öncelikle eğitim kurumlarının sorumlulukları arasındadır (Demiralay ve Karataş: 2014, s.334). Özellikle ön lisans ve lisans düzeyindeki mesleki eğitimde, bu durum daha da önem kazanmaktadır.

Geleneksel yaklaşım yerine, öğrencinin, önceden belirlenmiş konulara teknolojik araçlar yardımıyla istediği zamanda çalışma ve derslik ortamında anlamadığını sorma, öğreticinin konuyla ilgili sorgulama ve örnek olay çözdürmesi yoluyla öğrendiklerini pekiştirmesi modeli daha etkili, yararlı ve sonuç alıcı olabilir. Bu konuda yapılan çalışmaların ortak noktası, öğrencilerin öğrenmede kişiselleştirilmiş esnek öğretim modellerinin uygulanmasıdır.

3. KİŞİSELLEŞTİRİLMİŞ ESNEK ÖĞRETİM MODELİ

Geleneksel öğretim yaklaşımının temeli, aktif bilge öğreticinin pasif öğrenciye bilgi aktarmasıdır. Oysa hem öğrenmenin kalıcı olması hem de öğrencinin tüm yaşamında öğrenmeyi ve bunu uygulamayı öğrenmesi açısından bu yaklaşım, günümüzün her alanındaki sürekli değişimi karşısında yetersiz olacağı açıktır. Bu nedenle öğretme, öğrenmeyi öğretme temelinde olmalıdır. Bu yaklaşım, bireyi hayata hazırlama ve hayatını sürdürme açısından da büyük önem taşımaktadır. Böyle bir modelde, öğretmenin işlevi bilgelik değil, rehberliktir King: 1993, s.31).

Geleneksel öğretme yöntemlerinin yetersizliklerini ortaya koyan ve bu nedenle yeni öğretme yöntemlerini bulma ve uygulama konularında birçok çalışma yapılmıştır. J. Wesley Baker, 2000’de “Flipped classroom” kavramını ortaya attığından beri çeşitli araştırmacılar, bu konuda araştırmalar yapmış ve bu kavramı değişik şekillerde ifade ederek geliştirmişler. Örneğin Bergmann and Sams 2012; Staker and Horn 2012; Ash, 2012; Baker, 2012; Driscoll, 2012; Fulton, 2012; Gerstein, 2011; Herreid & Schiller, 2013; Marshall, 2013; Miller, 2012; Parry, 2012; Tucker, 2012 yaptıkları araştırmaları yayınlamışlar. Bergmann ve Sams’ın (2012) “Tam Öğrenme Temelli Flipped Öğrenme Modeli” içeriğinin aktarılmasına yoğunlaşırken, Gerstein (2011) “Flipped Classroom Modeli” öğrenme döngüleri üzerinde durmakta ve Staker ve Horn (2012) ise fiziksel ve sanal boyutların dengesi üzerinde durmaktadır. Bu araştırmalarda, “blended learning,” “reverse instruction,” “inverted classroom,” and “24/7 classroom kavram ve uygulamaları ortaya konulmuştur (Chen v.d.: 2014, s. 18).

Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD), 2008’de yayınladığı “21. Yüzyılda öğrenme” konulu raporda; yaşam boyu öğrenmenin vurgulanması, bilgi ekonomisi için öğrenme sürecinin üzerinde durulması, öğrenmenin kişiselleştirilmesi, biçimlendirici değerlendirmeye önem verilmesi, öğrencilerin küresel başarıda kabul edilebilir düzeyi yakalaması için bilgi kaynaklarının arttırılması ve eğitimcilerin, öğrencilerin potansiyellerini nasıl tam olarak geliştirebilecekleri ile ilgili bilgilendirilmesi için işbirliği ağlarının oluşturulması gibi önerilerde bulunmuştur (Kardeş ve Yeşilyaprak: 2015, s. 109).

Bu çalışmaların büyük çoğunluğu ilk ve orta öğretime yöneliktir ve odağı ise öğretimde, öğretmenin rehberliğinde, öğrencilerin aktif duruma getirilerek öğrenmenin daha etkili ve kalıcı hale getirmektir. Ancak bu modellerin yükseköğretime uygun olmadığı ve yükseköğrenim için daha kapsamlı bir modelin gerektiğine yönelik çalışmalar yapılmaya başlamıştır. Chen v.d.’nin geliştirdiği ve FLİP modeline alt boyutlar ekleyerek FLIPPED olarak adlandırdıkları modelin lisans eğitime uygun olacağı iddia edilmiştir. Bu modelin alt boyutları aşağıdaki gibi şematik olarak ifade edilmiştir (Chen v.d.: 2014, s. 18):

F- Esnek Öğrenme Ortamları (Flexible Environments)

L- Öğrenen Merkezli Yaklaşım (Learner-Centered Approach)

I- Amaçlı İçerik (Intentional Content)

P- Profesyonel Eğitimciler (Professional Educators)

- P- Aşamalı Ağ Oluşturma Öğrenme Etkinlikleri (Progressive Networking Learning Activities)
- E- Katılımcı ve Etkili Öğrenme Deneyimleri (Engaging and Effective Learning Experiences)
- D- Çeşitli ve birbirinden bağımsız öğrenme ortamları (Diversified and Seamless Learning Platforms).

Yukarıdaki ilk dört boyut, daha önce ortaya konulan boyutlardır. Bunlardan ilki, konunun gereklerine göre öğrenme ortamını yeniden düzenlenmesini öngörerek esneklik sağlanmasını ifade etmektedir. İkincisi, öğretmen merkezli öğretimden öğrenci merkezli öğrenmeye doğru bir kültürel dönüşümü ifade etmektedir. Öğrencinin aktif, düşünen, eleştiren, uygulayan kişi olması ve bunu sınıf ortamında diğer öğrenciler ve eğitici ile etkileşim içinde yapması esas alınmaktadır. Üçüncüsü, öğrencinin öğrenebileceği içeriklerin ne olduğu eğitici tarafından belirlenmesini temel almaktadır. Dördüncüsü ise, profesyonel ve yetenekli eğiticilerin rehberliğinde öğretim faaliyetlerinin etkin biçimde yerine getirileceği belirtilmektedir.

Chen v.d.'nin yükek öğretim için geliştirdiği FLIPPED modelinde ise bu dört boyuta üç ek boyut eklenmiştir.

Bunlardan “**Aşamalı Ağ Oluşturma Öğrenme Etkinlikleri**”, günümüzün yükseköğretiminde öğrenme etkinliklerinin artık fiziksel bir sınıfta değil, öğrencilerin herhangi bir cihazı herhangi bir yerde kullanmayı ve çoklu rekabetçi platformlar aracılığıyla öğrendiklerini ortaya koymaktadır. Günümüzde, iletişim teknolojisi tabanlı platformlar ve internet tabanlı platformlar kullanılarak bilgi paylaşımı, tartışma ve araştırma faaliyetleri kolaylaşmıştır. Ayrıca, günümüz gençliği bu platformları etkili kullanabilmektedir. Dolayısıyla, ağ oluşturma öğrenme etkinlikleri, günümüz gençliğinin yapısına ve yaklaşım biçimine uygundur.

“**Katılımcı ve Etkili Öğrenme Deneyimleri**” ek boyutu, öğretici ve öğrenci arasındaki diyalogu artırmak ve önceden belirlenmiş yapıyı azaltarak katılımcılığın sağlanması ve yapı / diyalog ve öğrenci özerkliği arasında uygun bir kombinasyon ile etkili öğrenme deneyimini nasıl yürütüleceğini göstermektedir. Çünkü öğrenme deneyiminin değişmesi, öğrencide direnç oluşturabilir. Bununla birlikte, öğrencinin öğretene ile iletişim kopukluğu da öğrenme etkinliğinin ve öğrencinin yonteme olan güvenirligini kaybetmesine neden olabilir. Bu da, öğrenciyi öğrenmede isteksiz kalmaya yöneltebilir (Chen v.d.: 2014, s. 19).

“**Çeşitli ve birbirinden bağımsız öğrenme ortamları**” ise, günümüzde eğitim platformlarının bireyselleştirme, farklılaşma ve kişiselleştirme ihtiyaçlarını karşılamak zorunda olduğunu ortaya koymaktadır. Geleneksel alışlagelen günümüz yöntemlerinde, öğrenciler resmi öğrenme zamanlarının tamamını tasarlanmış, statik ve fiziksel sınıflarda geçirirken, yeni esnek modeller, öğrencilerin evde de çalışmasını gerektirmektedir. Bu platformlar, esnek, her yerde ve bir birinden bağımsız biçimde bireyselleştirilen, farklılaştırılan ve kişiselleştirilen öğrenmelere yönelik bilgi alanlarının ölçütlerini karşılayacak şekilde tasarlanmalı ve uygulanmalıdır (Chen v.d.: 2014, s. 20).

4. KİŞİSELLEŞTİRİLMİŞ ESNEK ÖĞRETİM MODELİNİN YARARLARI

Chen v.d.'nin yaptıkları araştırmada şu yararları olduğunu savunmuşlardır (Chen v.d.: 2014, s. 26):

- Model, teknolojiyle daha bütünleşik ve karmaşık görevleri yerine getirebilen modern bir öğrenme platformunun işlevselliğini tanımlar,
- Öğretmen ve öğrenci arasında daha hızlı karşılıklı iletişim imkânı sağlar ve tüm taraflar arasında etkileşimi geliştirir,
- Öğrencilerin kendi kendine araştırma yapmasını sağlar, hem işbirliğine dayalı hem de bağımsız öğrenmeyi destekler, problem çözme, bilgi özümseme ve sorgulamayı geliştirir.
- Evdeki öğrenme alanını bir sınıf olarak değerlendirir ve kesintisiz öğrenme deneyimini teşvik ederek, evdeki öğrenme faaliyetlerini "gayri resmi"den "resmi"ye dönüştürür.
- Öğretimsel öğrenmeden ziyade, aşamalı öğrenmeyi teşvik eden faaliyet yönelimli olup ve sadece mevcut bilgiyi özümsemekle kalmayıp aynı zamanda yeni bilgiyi keşfetmeye yardımcı olan "yaparak öğrenme" ve "ağ oluşturma yoluyla öğrenme" yaklaşımını bütünleştirir,
- Riski azaltmak için dersin başında düşük riskli etkinlik stratejileri ve verimliliği artırmak için dönem ortasından sonra yüksek riskli etkinlik stratejileri kullanır,
- Esnektir ve tüm harmanlanmış öğrenme modellerini kapsar, küresel ve her yerde öğrenmeyi destekler,
- Sosyal varlığı olanaklı kılar ve çevrimiçi olmayı artırır,
- Öğrencilerin öğrenme deneyimi ve geribildirimleri ile ilgilidir,
- Öğrencilerin dersleri tekrar inceleme fırsatına sahip olmaları için, tüm sınıf etkinliklerini otomatik olarak kaydedilir ve öğretmenler de öğretimlerini iyileştirmek için ders içeriğini de gözden geçirebilirler,
- Öğrencilerin öğreticilere ulaşma konusunda eşit fırsata sahip olması ve öğreticilerin sınıf yönetimi konusunda daha fazla kontrole sahip olması,
- Model, öğrencilerin bellekleyeceği, tartışabileceği, işbirliği yapabileceği ve daha verimli ve etkili sunum yapabilecekleri bir ortam sağlar.

Yapılan araştırma sonucuna göre şu bulgular elde edilmiştir (Chen v.d.: 2014, s. 27):

- Öğrenciler, sınıfta pasif öğrenme kültürüne sahip olması nedeniyle yeni modele uyum sorunu yaşayabilmektedirler. Öğrenci katılımının azalması veya isteksiz davranması durumunda, başarısızlık yaşanabilmektedir.
- Öğrencilerin "kişiselleştirilmiş esnek öğrenme modeline" etkili geçiş yapmaları için kendi kendine evde çalışmaya daha fazla teşviklere ihtiyaç duyulmaktadır. Öğreticinin, öğrenciyi kendi kendine çalışmayı sağlamak için ek çabalar içine girmesi gerekmekte ve kalabalık sınıflarda bu zor olmaktadır.
- Model, öğrencileri, özellikle motivasyonu olan ve proaktif (ön insiyatifli) öğrencileri, geleneksel modelden daha fazla başarılı olmalarını sağlamaktadır. Dolayısıyla derse karşı motivasyonu olmayan ve tepkili öğrencilerin derse katılımının sağlanması ve çalışma içine girmeleri için ek çabalar gösterilmesi gerekebilmektedir.

5. KİŞİSELLEŞTİRİLMİŞ ESNEK ÖĞRETİM MODELİ VE LİSANS DÜZEYİNDEKİ MUHASEBE ÖĞRETİMİ

Lisans düzeyindeki muhasebe öğretiminin hedefi, muhasebe temel kavram ve ilkelerini öğrenciye kazandırarak; bu doğrultuda öğrencilerin mali nitelikli işlem ve olayları öğrenmesi, defterler kaydedebilmesi, raporlaması ve analiz ederek karar almada kullanabilmesinin sağlanmasıdır. Bu temelde, öğrencilerin muhasebe sürecini çok iyi kavraması ve muhasebe ilke ve kavramları doğrultusunda muhasebe sürecinde gerçekleşen mali nitelikli işlem ve olayları doğru biçimde yorumlaması gerekir. Bu da, öğrencinin hem yeterli muhasebe bilgisine sahip olmasını ve hem de bu bilgileri yeterince uygulama yaparak pekiştirmesini gerektirmektedir. Muhasebe mesleğine yönelimli olmayan bölümlerdeki öğrenciler ile muhasebe mesleğini benimsememiş öğrenciler için ise en azından finansal okuryazarlığa sahip olabilecek kadar yetkinlik kazandırmak gerekir.

Öğrencinin pasif ve öğreticinin aktif olduğu geleneksel muhasebe öğretim modelinde bu yetkinliğin sağlanması mümkün değildir. Geleneksel muhasebe öğretim modelinde, muhasebeye ilgi duyan, motivasyonu olan, azimli ve çalışkan öğrenciler başarılı olabilmektedir. Bu da, muhasebe derslerini alan öğrencilerin çok küçük bir kısmını kapsamaktadır. Çünkü, öğretici ne kadar etkili ve verimli olursa olsun, öğrencinin pasif durumda olması; öğreticinin sunduğu bilgileri, öğrencinin bunları algılaması ve yeterince öğrenmesinin sınırlı olması; ve zamanın kısıtı nedeniyle yeterince örnek olay çözülmemesinden dolayı bu bilgileri pekiştirmesi mümkün değildir. Bununla birlikte, öğreticinin sunum yaptığında, öğrencinin hastalık, isteksizlik, uykusuzluk v.s. gibi nedenlerle fiziksel olarak uygun olmama veya psikolojik olarak ders dinleme durumunda olmaması da öğrenimin etkinliğini azaltabilmektedir.

Lisans düzeydeki muhasebe öğretiminde öğrenciye yetkinlik kazandırma, öğrencinin sorgulayan, araştıran, kendi kendine öğrenen ve öğrendiğini uygulamaktan geçmektedir. Bu da, yukarıda ana hatlarıyla çerçevesi çizilen “kişiselleştirilmiş esnek öğretim modeli”nin uygulanmasıyla sağlanabilecektir.

6. Kişiselleştirilmiş Esnek Öğretim Modelinin Biga İİBF İşletme Bölümünde Uygulanması

Kişiselleştirilmiş Esnek Öğretim Modeli Biga İİBF işletme bölümü Genel Muhasebe-II dersinde kültürel yapı değişikliği ile öğretim modeline yaklaşımının belirlenmesi amacıyla uygulanmaya çalışılmıştır. Modelin anlaşılması için iki hafta öğrencilere model anlatılmış ve modelin uygulanıp uygulanmamasının değerlendirilmesi istenmiştir. İşletme birinci öğretimde 100 öğrenci değerlendirmede bulunmuştur. Bunların 96’si uygulamanın olumlu olacağı yönünde değerlendirmede bulunmuşlar. İşletme ikinci öğretimde 40 öğrenci değerlendirmede bulunmuş, bunların tamamı uygulamanın olumlu olacağı yönünde değerlendirmede bulunmuşlar.

Model kısıtlı olanaklarla dört hafta uygulanmıştır. Uygulamaya yönelik değerlendirme soruları sorulmuş ve aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

İşletme birinci öğretimdeki öğrencilerin evde çalışıp çalışmadıklarına ilişkin soruya 45 öğrenci çalışmadığını 55 öğrencinin de çalıştığını belirtmiştir. İşletme ikinci öğretimdeki öğrencilerin ise, 10 öğrenci çalışmadığını 30 öğrencinin de çalıştığını belirtmiştir.

Çalışmayan öğrencilerin neden çalışmadıklarına ilişkin sorulan soruya büyük çoğunlukla imkanlarının olmadıklarını yönünde cevap vermişler.

Modelin uygulanmasının yararlı olup olmadığına yönelik değerlendirme sorusuna; İşletme birinci öğretimdeki 100 öğrenci değerlendirmede bulunmuş, bunların 90'ını uygulamanın olumlu ve 10 öğrencinin ise uygulamanın zor olduğunu belirtmiştir. İşletme ikinci öğretimdeki 40 öğrenci değerlendirmede bulunmuş, bunların 38'i olumlu ve 2 kişinin de geleneksel yöntemin yararlı olduğunu belirtmiştir.

Modelin uygulandığı dört haftada işlenen konularla ilgili 4 değerlendirme sorusu sorulmuştur. Evde çalışmadığını belirten 55 öğrenciden 30'u hiçbir soruyu doğru cevaplandırmamış, 15'u bir soruyu doğru cevaplamış, 10'u ise iki soruyu doğru olarak cevaplandırmıştır. Evde çalıştığını belirten 85 öğrenciden 15'i hiçbir soruyu doğru cevaplandırmamış, 22'si bir soruyu doğru cevaplamış, 28'i iki soruyu doğru olarak cevaplandırmış, 13'i üç soruyu doğru cevaplamış ve 7'i ise dört soruyu doğru olarak cevaplamıştır.

Bu uygulama deneyimi göstermiştir ki, alışılmış geleneksel öğrenim modeli ile ilgili kültürel yapı, önemli bir kısıttır. Çünkü model uygulandıktan sonra bile 140 öğrenciden 128'i (%91) modelin olumlu olduğunu belirtmiştir. Anlayışın değişmesi için ısrarlı olunması ve teknolojik olanakların öğrenciye sağlanması gerekir.

İkinci bir sorun, model uygulanması için öğreticinin hakimiyet sağlayacağı sayıda öğrencinin varlığıdır. Öğrenci sayısı çok olduğunda, öğreticinin, öğrencinin evde çalışması, onları kontrol etmesi, iletişim kurması ve uygulamada etkinlik sağlaması açısından önemli zorluklar ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle, öğrenci sayısının makul düzeyde olması gerekir.

Uygulamanın etkili olması için dönem başında olağan bir öğrenim modeli olarak sunulması ve öğrenciye olanak sağlanmasıyla daha etkin biçimde uygulanabileceği düşünülmektedir.

7. SONUÇ

Yapılan çalışmaların bulguları, öğretiminde, kişiselleştirilmiş esnek öğretim modelinin başarılı olduğunu göstermektedir. Günümüzde, dijital teknolojilerin gelişmesi, yaygınlaşması ve gençler arasında kullanımının yüksek düzeylere çıkması, lisans eğitiminde dijital teknolojinin kullanılmasının öğretimde etkinlik kazandırabileceği düşüncesi yaygınlaşmıştır.

Cep telefonları, laptaplar, bilgisayarlar, web tabanlı bilgi sistemleri, ağlar ve internet kullanımının yaygınlaşması ve giderek maliyetinin düşmesi, kişiselleştirilmiş esnek öğretim modelinin uygulanmasını kolaylaştırmakta ve teşvik etmektedir. Chen v.d., de lisans eğitiminde uygulanmak üzere FLIPPED olarak adlandırdıkları modeli geliştirmişler.

Kişiselleştirilmiş esnek öğretim modelinin öğrencinin uygun olduğu zamanda derse çalışabilme, ağ ve sınıf ortamında soru sorabilme ve öğrendiklerini öğretici rehberliğinde uygulayarak pekiştirebilme olanağı tanınması nedeniyle öğretimde başarı sağlanabileceği düşüncesi makul ve mantıklı gelmektedir.

Muhasebe öğretimi de öğrencinin teorik bilgileri öğrenmesi ve bunu uygulayarak pekiştirmesi ile başarı sağlanabilecek bir alandır. Bu nedenle, lisans düzeyindeki muhasebe öğretiminde kişiselleştirilmiş esnek öğretim modelinin uygulanması, muhasebe öğretiminde etkinlik kazanabilecektir. Bu amaçla Biga İİBF işletme bölümü muhasebe II dersinde kültürel yapı değişikliği ile öğretim modeline yaklaşımının belirlenmesi amacıyla uygulama yapılmıştır. Bu uygulama ve diğer akademik çalışmalar göstermiştir ki, sistemin başarılı olması için şu koşulları varlığı gerekir:

- Geleneksel alışık öğretim modeline yönelik kültürel yapının kırılması için öğrencinin modele ikna edilmesi.
- Öğrencinin uygun olacağı zamanda çalışabilmesi ve öğreticiye ulaşabilmesi için gerekli dijital alt yapının oluşturulması.
- Öğreticinin iletişim kurabileceği ve kontrol edebileceği sayıda sınıf mevcudunun olması. Lisans düzeyindeki 100'lü rakamları aşan sınıf mevcudiyetinde iletişim ve kontrol imkanı olmamaktadır.
- Öğreticinin modele inanması, uygulamada ısrarlı olması ve özellikle sabırlı olması.

KAYNAKÇA

- CHEN, Yunglung, Yuping Wang, Kinshuk ve Nian-Shing Chen, (2014), *Is FLIP enough? Or should we use the FLIPPED model instead?*, Computers & Education, October, v. 79. s. 16-27.
- DEMİRALAY, Raziye ve Serçin KARATAŞ, (2014), *Evde Ders Okulda Ödev*, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, Ağustos, Cilt: 3 Sayı: 3,
- DEPPE, Sonderegger. Stice, Clark, STREULING, (1991), "Emerging Competencies for The Practice of Accounting", Journal of Accounting Education, Vol. 9.
- KARDAŞ, Ferhat ve Binnur YEŞİLYAPRAK, (2015), Eğitim ve Öğretimde Güncel Bir Yaklaşım: Teknoloji Destekli Esnek Öğrenme, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt: 48, Sayı:2, s. 101-121.
- KING, A. (1993). From Sage on the Stage to Guide on the Side, College Teaching, Volume:41, Number:1, p. 30-35.
- SÜRMEİLİ, Fevzi, (2007), Muhasebe Eğitiminde e-Değişimi Yakalamak, MUFAD, Sayı:33, s.30.
- ŞİMŞEK, N., (1997), Öğretmen ve Öğretmen Adayları İçin Derste Eğitim Teknolojisi Kullanımı, Anıl Matbaa ve Cilt Evi, Ankara.
- ZAFİF, Figen ve Yıldız AYANOĞLU, (2007), Muhasebe Eğitiminde Kalitenin Arttırılmasında Ders Programlarının Önemi: Türkiye'de Bir İnceleme, Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Sayı: 9/1.